

izr. prof. dr. Anton Prosen

Spoštovani gospod dekan, spoštovane diplomantke in diplomanti, mentorice in mentorji, spoštovani starši in sploh vsi, ki ste se zbrali na današnji slovesnosti!

S prijaznim pismom me je dekan Fakultete za gradbeništvo in geodezijo prof. dr. Bojan Majes povabil, da se kot aktualni predstojnik Oddelka za geodezijo udeležim podelitve diplom diplomantov študija geodezije in da vas s svojim govorom počastim. Vabilo sem z veseljem sprejel in se zanj zahvaljujem. Vem, da je današnji dan, tako za diplomantke in diplomante, kot tudi za vse, ki vas spremljajo, veliki dan, in ob takih priložnostih se mi kot govorcu velikokrat zgodi, da mi ob želji, da bi vam ta dan ostal v »trajnem spominu«, zmanjka pravih besed. Pa vendarle, želja je, da vas pospremim s spodbudnimi besedami v poklicno življenje. Vam se poklicna pot začne, meni se izteka, torej so moje izkušnje bogate, tako na poklicnem, kot življenjskem področju. Ne glede na moja leta, pa si želim, da se vam izobraževanje z današnjim dnem ne konča, časi so vendarle taki, da zahtevajo vse več znanja in upajmo, da se bomo še srečevali, morda na doktorskem študiju ali pa na seminarjih, delavnicah, simpozijih in kongresih. In vesel bom tako sam, kot moji kolegi, če se bomo še poznali in če bomo kdaj dobili pohvalo ali morda konstruktivno kritiko na račun obdobja, ki smo ga preživel skupaj na Jamovi cesti št. 2

Za geodezijo se smatra, da je ena najstarejših vej tehnične oz. geo - znanost. Iz zgodovine razvoja stroke vemo, da so se v preteklosti poleg zahtevnih astronomskih in drugih meritev, vršila predvsem zemljemerska dela, iz slednje dejavnosti se je razvilo tudi ime stroke. Izraz je sestavljenka iz grščine in sicer: ge = zemlja, zemljišče, polje; o = kompozicijski samoglasnik; daisia = od daiomai = deliti, razdeliti, razkosati, porazdeliti, dodeliti. Tako se v slovenščini velikokrat uporablja naziv za stroko »zemljemerstvo«. Že dolgo pa geodezija ni več samo zemljemerska stroka, temveč postaja vse bolj sodobna geoinformacijska znanost, ki se naslanja tako na tehniko in naravoslovje, kot tudi na družboslovje (pravo, ekonomijo) itn. Lahko bi rekli, da gre za interdisciplinarno znanja, ki krepijo in bogatijo geodezijo, tako v znanstvenem kot aplikativnem smislu.

Ravno to pa omogoča večje možnosti zaposlitve in ustvarjanja poklicne kariere.

Prav te dni se poskušamo poglobiti v preteklost naše univerze in brskamo po arhivih, letos je namreč 90 let od njene ustanovitve. Na videz dolgo obdobje, ko pa prebiraš gradiva o njenem razvoju in prehojeni poti, se ti zazdi, da je ta doba - za tako ustanovo kot je univerza, dokaj kratka. In novejši razvoj stroke je tesno povezan z razvojem ljubljanske univerze. Morda boste nekoč svojim otrokom in vnukom lahko rekli, da ste prejeli diplomsko listino ravno v jubilejnem letu univerze.

Po prvi svetovni vojni se je v Sloveniji pokazalo veliko pomanjkanje geodetskih strokovnjakov z visoko izobrazbo v različnih segmentih stroke, saj so v obdobju Austro-Ogrske monarhije na našem ozemlju v okviru topografskih izmer opravljali dela pretežno vojaški inženirski strokovnjaki, geodetska inženirska dela ob gradnji infrastrukturnih objektov pa gradbeniki. Ko se je leta 1919 Slovincem izpolnila stoletna želja in smo dobili svojo univerzo, so se v sklopu le-te pričeli šolati tudi geodeti, žal ne kot univerzitetno izobraženi strokovnjaki, temveč v okviru študija na dvoletnem zemljemerskem tečaju, po zgledu podobnih tečajev v nekdanji Avstro-Ogrski. Tovrstna oblika šolanja je trajala do leta 1928, ko se je preoblikovalo šolanje v štiriletni študij kulturno-geodetske usmeritve. V veliko škodo hitrejšega razvoja geodetske stroke v Sloveniji je bil ta študij žal leta 1931 ukinjen, poznavalci takratnih razmer trdijo, da je bila temu kriva gospodarska in finančna kriza. Kar nekaj diplomantov tega študija je po letu 1945 prevzelo pedagoško in znanstveno delo na novoustanovljenem Geodetskem oddelku Tehniške fakultete. Petnajstletna prekinitve študija geodezije je v Sloveniji povzročila veliko pomanjkanje akademsko izobraženih strokovnjakov še dolgo po drugi svetovni vojni, ko so prevladovali v stroki pretežno kadri s srednješolsko izobrazbo. V takratnih razmerah se je študij postopoma razvil in v petdesetih letih prejšnjega stoletja so se pričeli zaposlovati prvi diplomanti. V tem obdobju se je študij postopoma prilagajal takratnim potrebam prakse in bil koncem petdesetih let preoblikovan v geodetsko in komunalno smer. Vmes se je uvedel dvostopenjski študij, ki se je z reformo v drugi polovici šestdesetih let ukinil in nadomestil ga je spet osemsemestrski kontinuiran študij.

Večjo reformo je študij doživel v začetku sedemdesetih let prejšnjega stoletja z ukinitvijo študija komunalne smeri na geodeziji. Le-ta se je pričela izvajati v okviru gradbeništva. Od tu dalje je bilo še nekaj reform, ki naj jih na kratko omenim. Poleg visokošolskega študija je bil uveden štirisemestrski višješolski študij geodezije, pa univerzitetni in visokošolski strokovni študij geodezije itn. Dobro sodelovanje z drugimi evropskimi univerzami in potrebe prakse so v devetdesetih letih narekovale prenovo študija z uvedbo več znanj iz geoinformatike, upravljanja nepremičnin, prava, ekonomije, ekologije itn., podlaga tej reformi je bil projekt TEMPUS, ki ga je financirala Evropska unija. Diplomanti tega študija ste drage kolegice in kolegi prav vi, ki boste danes prejeli diplomske listine. S tem pa še ni konec reform študija, pred leti smo se lotili predelave študijskih programov v smislu Bolonjske deklaracije, ki ponovno uvaja tristopenjski študij. Ob veliki podpori vodstva fakultete in angažiranju vseh pedagogov so danes vsi ti programi verificirani in prva generacija že študira na visokošolski stopnji v tem šolskem letu. V jeseni pričenjajo s študijem prve generacije univerzitetnega študija po bolonjski shemi. Vsem tem reformam so običajno podlage zakonske oz. politične usmeritve, ki pa niso vedno slabe.

Ne glede na posamezne negativne odzive na razvojno obdobje slovenske družbe v obdobju 1945-1990, za razvoj študija geodezije lahko trdimo, da je le-ta po zaslugi posameznikov doživel pravo renesanso. Danes je študij primerljiv s študiji na drugih pomembnejših univerzah in to nam daje tudi upanje, da diplomantom naše fakultete ni zaprta pot za zaposlitev v drugih državah Evropske unije. Kot povedano, slovenski geodeti nismo čakali izboljševanja in približevanja Evropi, te povezave z njo so bile že v času drugačnega družbenega in gospodarskega sistema in se danes le nadaljujejo s poglobljenimi sodelovanji. Velikokrat je neupravičen očitek, da je Slovenija na tem področju velika zamudnica v odnosu do »razvite« Evrope.

Doživljanje lepega je vsekakor odvisno tudi od občutka skladnosti lastnega profesionalnega dela z zahtevnimi merili stroke. Če je bila odločitev za ta poklic pravilna, bo pokazal čas, pa vendar je zadovoljstvo pri delu velikokrat odvisno od vas samih, da nadgradite znanje, ki ste ga pridobili v času študija in tako poskrbite za zavoj stroke, sredine v kateri ste zaposleni in vas samih.

Naj bo današnji dan posebej lep: dobile in dobili boste

uradno priznanje za vloženi trud in s tem inženirski naziv, ki vam omogoča profesionalno geodetsko kariero. Hvala vsem, ki so kakorkoli pripomogli k temu, da danes prejimate to listino. Vse dobro vam želim, tako v poklicnem, kot privatnem življenju. Ob čestitkah lahko samo sklenem: veselimo se torej, gaudeamus igitur!